KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 19.11.2024 r.
COM(2024) 529 final

# SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

## dotyczące pozwoleń na wywóz udzielonych w 2023 r. na podstawie rozporządzenia w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania

## 1. Wprowadzenie

Rozporządzenie (UE) 2019/125 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania[1] („rozporządzenie") ma na celu zapobieganie z jednej strony wykonywaniu kary śmierci, a z drugiej – stosowaniu tortur i innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania w państwach spoza UE. W rozporządzeniu tym towary dzieli się na:

- towary, które nierozerwalnie wiążą się z nadużyciami i w ogóle nie powinny być przedmiotem handlu (załącznik II) oraz
- towary, które mogą mieć dopuszczalne zastosowania, np. sprzęt służący do egzekwowania prawa (załącznik III) i towary o zastosowaniu leczniczym (załącznik IV).

Handel towarami wymienionymi w załącznikach III i IV podlega pewnym ograniczeniom.

Art. 26 ust. 3 rozporządzenia stanowi, że państwa członkowskie mają obowiązek sporządzać publiczne roczne sprawozdanie z działalności. Sprawozdanie takie musi zawierać informacje o liczbie otrzymanych wniosków, towarach i krajach, których dotyczyły wnioski, oraz o decyzjach podjętych w ich sprawie. Art. 26 ust. 4 stanowi, że Komisja ma obowiązek sporządzać roczne sprawozdanie obejmujące roczne sprawozdania z działalności opublikowane przez państwa członkowskie. To sprawozdanie musi zostać udostępnione publicznie.

W niniejszym sprawozdaniu Komisja przedstawia informacje na temat działań podjętych w 2023 r. przez państwa członkowskie w obszarze wydawania pozwoleń na wywóz towarów[2], które mogłyby być użyte w celu stosowania tortur lub wykonywania kary śmierci.

Wszystkie państwa członkowskie przekazały informacje na temat liczby pozwoleń na wywóz, których udzielono lub których udzielenia odmówiono na podstawie art. 11 ust. 1 i art. 16 ust. 1 rozporządzenia, oraz na temat odnośnych towarów i państw przeznaczenia. W niektórych przypadkach właściwe organy w państwach członkowskich przekazały również informacje na temat liczby lub ilości towarów objętych pozwoleniami na wywóz oraz kategorii użytkowników końcowych, którym towary te zostały dostarczone.

**Pozwolenia wydawane na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/125**

W art. 11 ust. 1 i art. 16 ust. 1 rozporządzenia ustanowiono wymóg uzyskania pozwolenia na wywóz[3] towarów wymienionych odpowiednio w załączniku III i IV.

[1] Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 1.

[2] Niniejsze sprawozdanie nie zawiera informacji na temat korzystania przez eksporterów z generalnego unijnego pozwolenia na wywóz, zgodnie z załącznikiem V do rozporządzenia, w odniesieniu do wywozu towarów wymienionych w załączniku IV.

[3] W art. 2 lit. d) rozporządzenia „wywóz" zdefiniowano jako „każde wyprowadzenie towarów z obszaru celnego Unii, w tym wyprowadzenie towarów wymagające zgłoszenia celnego oraz wyprowadzenie towarów po ich

Załącznik III zawiera wykaz niektórych towarów, które mogłyby być użyte w celu stosowania tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania. Towary wymienione w załączniku III podzielone są na następujące kategorie: towary zaprojektowane do krępowania ludzi; broń i urządzenia zaprojektowane do celów tłumienia zamieszek lub samoobrony oraz broń i sprzęt rozprowadzające obezwładniające lub drażniące substancje chemiczne przeznaczone do tłumienia zamieszek lub samoobrony i określone substancje powiązane.

Załącznik IV zawiera wykaz niektórych substancji chemicznych, które mogą być użyte do przeprowadzania egzekucji poprzez podanie śmiertelnego zastrzyku.

Poza przypadkami zastosowania generalnego unijnego pozwolenia na wywóz, o którym to pozwoleniu mowa w załączniku V, w odniesieniu do wywozu towarów wymienionych w załączniku IV należy uzyskać pozwolenie na wywóz od właściwych organów w odpowiednim państwie członkowskim, wymienionych w załączniku I do rozporządzenia.

Wywozu do miejsc przeznaczenia wymienionych w generalnym unijnym pozwoleniu na wywóz można z reguły dokonać bez uzyskania od państwa członkowskiego pozwolenia indywidualnego lub globalnego. Do tej pory państwa nienależące do UE umieszczano w załączniku V, pod warunkiem ratyfikacji przez nie odpowiedniej umowy międzynarodowej zobowiązującej do zniesienia kary śmierci w odniesieniu do wszystkich przestępstw. W przypadku państw, które nie są członkami Rady Europy, oznacza to konieczność uprzedniej ratyfikacji bez zastrzeżeń Drugiego protokołu fakultatywnego do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych.

Jeżeli istnieją jednak uzasadnione wątpliwości co do zdolności eksportera do spełniania warunków tego pozwolenia lub przestrzegania przepisów w zakresie kontroli wywozu, właściwy organ może zakazać temu eksporterowi korzystania z generalnego unijnego pozwolenia na wywóz.

Art. 20 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/125 stanowi, że pozwolenie na wywóz udzielane przez państwo członkowskie może być pozwoleniem indywidualnym (pozwolenie udzielane na wywóz na rzecz jednego użytkownika końcowego lub odbiorcy w państwie nienależącym do UE) lub globalnym (pozwolenie udzielane na wywóz na rzecz co najmniej jednego określonego użytkownika końcowego lub dystrybutora w co najmniej jednym określonym państwie nienależącym do UE)[4].

W art. 3, 4 i 5 rozporządzenia zakazano odpowiednio wywozu, przywozu i tranzytu towarów wymienionych w załączniku II. Właściwe organy mogą

składowaniu w wolnym obszarze celnym w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013".

[4] „Pozwolenie indywidualne" w pełni zdefiniowano w art. 2 lit. p). „Pozwolenie globalne" w pełni zdefiniowano w art. 2 lit. q).

udzielić odstępstwa od tego zakazu, ale wyłącznie pod warunkiem wykazania, że dane towary będą użyte jedynie w celu ich publicznego wystawienia w muzeum (w państwie nienależącym do UE albo, zgodnie z art. 4, w państwie członkowskim) ze względu na ich znaczenie historyczne.

## 2. Pozwolenia, których udzielono i których udzielenia odmówiono

W 2023 r. łączna liczba zgłoszonych pozwoleń wyniosła 214, przy czym ich udzielenie zgłosiło 11 państw członkowskich. Pozostałe państwa członkowskie poinformowały Komisję, że nie otrzymały wniosków o udzielenie pozwolenia na podstawie rozporządzenia, co sugeruje ograniczoną aktywność w tej dziedzinie. Tak jak w poprzednich sprawozdaniach, ilość danych nie pozwala na wyciągnięcie odpowiednio udokumentowanych wniosków.

Ponieważ w definicjach terminów „pozwolenie indywidualne" i „pozwolenie globalne" w art. 2 rozporządzenia nie zawarto elementu ilościowego, wskazanie liczby udzielonych pozwoleń nie pozwala określić liczby ani ilości towarów objętych tymi pozwoleniami. W informacjach przekazywanych Komisji przez państwa członkowskie zazwyczaj nie dokonuje się rozróżnienia między pozwoleniami indywidualnymi a pozwoleniami globalnymi.

Państwa członkowskie poinformowały, że w 2023 r. odrzuciły 6 wniosków o pozwolenie na wywóz. Zgłoszone przypadki odmów dotyczyły towarów wymienionych w załączniku III kod 3.1[5] przeznaczonych na wywóz na Arubę, do Chile i Egiptu, natomiast towary wymienione w załączniku III kod 3.4[6] były przeznaczone na wywóz do Egiptu i Federacji Rosyjskiej.

W art. 3, 4 i 5 rozporządzenia zakazano odpowiednio wywozu, przywozu i tranzytu towarów wymienionych w załączniku II. Zgodnie z rozporządzeniem właściwe organy mogą udzielić odstępstwa od tego zakazu, ale wyłącznie pod warunkiem wykazania, że dane towary będą użyte jedynie w celu ich publicznego wystawienia w muzeum (w państwie nienależącym do UE albo, zgodnie z art. 4, w państwie członkowskim) ze względu na ich znaczenie historyczne. Właściwe organy zgłosiły, że nie udzieliły takich odstępstw w 2023 r.

W *załączniku 1* do niniejszego sprawozdania przedstawiono ogólnie zgłoszoną przez państwa członkowskie liczbę pozwoleń na wywóz, których udzieliły one lub których udzielenia odmówiły w latach 2017–2023.

*Załącznik 2* do niniejszego sprawozdania zawiera informacje na temat liczby zgłoszonych pozwoleń na wywóz wydanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku III.

[5] Przenośna broń i sprzęt do podawania lub rozprowadzania dawki obezwładniającej lub drażniącej substancji chemicznej.

[6] Mieszaniny zawierające co najmniej 0,3 % PAVA lub OC w masie oraz rozpuszczalnik (na przykład etanol, 1-propanol lub heksan), które mogłyby zostać podane same jako środki obezwładniające lub drażniące, w szczególności w formie aerozolu lub w formie płynnej, lub też które mogłyby zostać wykorzystane do produkcji środków obezwładniających lub drażniących.

*Załącznik 3* do niniejszego sprawozdania zawiera informacje na temat zgłoszonych miejsc przeznaczenia towarów wymienionych w załączniku III, na których wywóz udzielono lub odmówiono pozwolenia.

W *załączniku 4* do niniejszego sprawozdania podsumowano przekazane Komisji informacje na temat zgłoszonego zastosowania końcowego towarów wymienionych w załączniku III, na których wywóz udzielono pozwoleń.

W *załączniku 5* do niniejszego sprawozdania przedstawiono szczegółowy przegląd dokonanego w 2023 r. dozwolonego wywozu towarów wymienionych w załączniku III.

*Załącznik 6* do niniejszego sprawozdania zawiera informacje na temat liczby zgłoszonych pozwoleń na wywóz wydanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku IV.

*Załącznik 7* do niniejszego sprawozdania zawiera informacje na temat zgłoszonych miejsc przeznaczenia towarów wymienionych w załączniku IV, na których wywóz udzielono pozwolenia (nie zgłoszono żadnej odmowy).

W *załączniku 8* do niniejszego sprawozdania podsumowano przekazane Komisji informacje na temat zgłoszonego zastosowania końcowego towarów wymienionych w załączniku IV, na których wywóz udzielono pozwoleń.

W *załączniku 9* do niniejszego sprawozdania przedstawiono szczegółowy przegląd dokonanego w 2023 r. dozwolonego wywozu towarów wymienionych w załączniku IV.